

2021
B.A./B.Sc. (General) Fifth Semester
Sociology
Paper: Society in India
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following in 3 – 5 lines each:-

- a) Tribe
- b) Rural marriage
- c) Name any three major tribes in India
- d) Sex ratio
- e) Untouchability
- f) Urban family
- g) Patriarchial systems
- h) Inequality
- i) Name an two types of disabilities
- j) Rural indebtedness
- k) Voluntary associations
- l) Scheduled castes (9x2)

UNIT – I

- II. What is tribe? Mention its features and prevailing changes. (18)
- III. Discuss about the major problems faced by tribes in India. (18)

UNIT – II

- IV. Discuss about the main characteristics of rural society. (18)
- V. What do you mean by rural economy? Discuss. (18)

UNIT – III

- VI. Differentiate between rural and urban society. (18)
- VII. What do you mean by slums? What are the main causes for existence of the slums? (18)

UNIT – IV

- VIII. What do you mean by disability? Write about various schemes and provisions for disabled in India. (18)
- IX. Has the status of women improve in modern times? Explain. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ 3-5 ਲਾਭਨ੍ਹਾਂ ਮੇਂ ਦੇ:-

- (ਕ) ਜਨਜਾਤਿ
- (ਖ) ਗ੍ਰਾਮੀਯ ਵਿਵਾਹ
- (ਗ) ਭਾਰਤ ਕੀ ਕੋਝੀਂ ਤੀਨ ਜਨਜਾਤਿਯੋਂ ਕੇ ਨਾਮ
- (ਘ) ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ
- (ਙ) ਅਸਪ੍ਰਭਯਤਾ
- (ਚ) ਨਗਰੀਯ ਪਰਿਵਾਰ
- (ਛ) ਪੈਰੂਕਸਤਾ ਵਯਕਸਥਾ
- (ਜ) ਅਸਮਾਨਤਾ
- (ਝ) ਨਿਯੋਂਯਤਾ ਕੀ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਕੇ ਨਾਮ
- (ਞ) ਗ੍ਰਾਮੀਯ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ
- (ਟ) ਸਕੈਚਿਲਕ ਸਾਹਯਯ
- (ਠ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਿ

ਭਾਗ-1

2. ਜਨਜਾਤਿ ਕਯਾ ਹੈ? ਇਨਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਔਰ ਇਨਮੇਂ ਆ ਰਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਕੋ ਲਿਖੋ?
3. ਭਾਰਤੀਯ ਜਨਜਾਤਿਯੋਂ ਕੀ ਮੁਖਯ ਸਮਸਯਾਓਂ ਕੀ ਵਯਾਭਯਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਗ੍ਰਾਮੀਯ ਸਮਾਜ ਕੀ ਮੁਖਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੇ ਊਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਗ੍ਰਾਮੀਯ ਅਰਥਵਯਕਸਥਾ ਪਰ ਨਿਬਧ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਗ੍ਰਾਮੀਯ ਤਥਾ ਨਗਰੀਯ ਸਮਾਜ ਕੇ ਬੀਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯੋ।
7. ਝੋਪਡ ਪਟੁਟੀ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਆਪ ਕਯਾ ਜਾਨਤੇ ਹੈ? ਇਸਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕੇ ਮੁਖਯ ਕਾਰਣ ਕੌਨ ਸੇ ਹੈ?

ਭਾਗ-4

8. ਨਿਯੋਂਯਤਾ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਯਾਭਯਾ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਨਿਯੋਂਯ ਵਯਕਤਿਯੋਂ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਕੋ ਸੁਧਾਰਨੇ ਮੇਂ ਕੌਨ ਸੀ ਸਕੀਮੇਂ ਔਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ?
9. ਕਯਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਯ ਮੇਂ ਸਹਿਲਾਓਂ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਮੇਂ ਸੁਧਾਰ ਹੁਆ ਹੈ?

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 3-5 ਸੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਕਬੀਲਾ
- (ਅ) ਪੋਂਡੂ ਵਿਆਹ
- (ੲ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
- (ਸ) ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ
- (ਹ) ਅਛੁਤਤਾ
- (ਕ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਰਿਵਾਰ
- (ਖ) ਪਿਤਰੀ-ਸਤਾਤਮਕ ਪ੍ਰਥਾ
- (ਗ) ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ
- (ਘ) ਨਿਰਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ
- (ਙ) ਪੋਂਡੂ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ
- (ਚ) ਸਵੈ-ਇੱਛੁਕ ਸੰਘ
- (ਛ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ

ਭਾਗ-1

2. ਕਬੀਲਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਬੀਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਭਾਰਤੀ ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
7. ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ?

ਭਾਗ-4

8. ਨਿਰਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ?
9. ਕੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ?

**_*_